

หนังสือปีใหม่เมืองปีเป็กใจ (ปีชวดสัมฤทธิ์ศก)
จ.ศ.๑๓๗๐ ปกติมาส ปกติวาร อธิกสุรทิน

มังคลวุฒิสิริศุภมัสต จุลศกราชได้ ๑๓๖๙ ตัว ญญช้นำ กัมโพชพิสัย เข้ามาในคิมหันตฤดูจิตตมาส สุกธปักษัฏฐุมิ รวิวารโงง ไทภาษว่าปีเมืองไค เดือน ๗ ขึ้น ๘ ค่ำพร่ำว่าได้วันอาทิตย์ วันไทวันกำเนิด วันที่ ๑๓ เมษายน ยามนั้น ระวีสังขานต์มีตนเรือเรืองามประดุจดังคำสังคีประดับตนดีด้วยระตอวารณสีแดง ใส่เครื่องประดับอันงามเลิศแล้วด้วยแก้วประวาฬปัทมราค มีอชวาทือดอกบัว มีอชวาทือผาลาคือว่า "หอก" ยืนบนเศวตอาชาสินธพ คือม้าตัวขาวพรรณพิลาศ ยัวยียดย้ายตนไปจากมินราสี โดยโคจรวิถีไปสู่เมษราสีหนพพุตวันออกในยามตูดเด็ก เวลา ๑๔ นาฬิกา ๕๕ นาที ๔๔ วินาที คนทั้งหลายจึงเรียกว่า "สังขานต์ล่อง" ยามนั้นยังมีนางเทวดาชื่อ ธังสี ยืนถ้ำรับเอาขานต์สังขานต์ด้วยเหตุปีนี้ สังขานต์ไปวันอาทิตย์ จักเดือดร้อนแก่ชาวเมือง บ้านเมืองจักมีข้าศึกถึงสงคราม ฝนจักมีปานกลางหว่าปีมีมาก กลางปีหว่าปีมีหลาย เคาะห์เมืองจักมี ด้วยเข้าของจักแพง คนจักวิวาทผิดเถียงกัน คนมีทรัพย์มากจักเดือดร้อน ของแดงลายจักมีราคา ของขาวจักถูก ปีนี้เสาร์ตกภูมิ คนเกิดวันอังคาร จักมีเคราะห์ คนเกิดวันเสาร์จักมีโชคลาภ ในวันสังขานต์ไปนั้นจึงหื้อพากันไปสู่แม่น้ำทางไคว้ เค้าไม้ใหญ่ อ่วยหน้าไปสู่ทิศวันตกแจ้งเหนือ พากันสระเกล้าดำหัวอาบองค์ สรงเกศด้วยคาถาถามนตวิเศษว่า "สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะอันตราย ทั้งมวลจงตกไปด้วยปีเดือนวันยามนี้เทอะโอมพุเรหุเร เกทะสวาทาย"

ปีนี้ศรีอยู่ลิน กาลกีนีอยู่อก จังไรอยู่ละคือ เอาส้มป่อยเช็ดคว้างเสีย มีหัวหลวงอยู่ทิศพายัพ ดำหัวอย่าเบนหน้าไปทางนั้นแล้วมานุ่งผ้าผืนใหม่ เหน็บดอกไม้นามปี ปีนี้ดอกแก้ว ไทว่าดอกพิกุลเปนพระญาติดอก ควรเอามาเหน็บเกศเกล้ามวยผม และเหน็บไว้ประตูบ้าน ประตูเรือน เปนมังคละจักอยู่สุขสวัสดิ์ ชะแล

ในเดือน ๗ ขึ้น ๙ ค่ำตรงกับวันจันทร์ที่ ๑๔ เมษายน ไทได้วันกบสัน เปนวันปุต คือวันเนา ปีนี้เนาวันเดียว อย่าไปทำมงคลในวันนี้ อย่าได้วิวาทผิดเถียงเดือดดาลจักบิตติลอดปี หื้อได้พากันขนทรายเข้าวัด กวาดช่วงไม้สรี พระเจดีย์วิหาร จักได้พ้นเคราะห์กับตน กับบ้านเมืองพระพุทธานุสาสนา

ในวันเดือน ๗ ขึ้น ๑๐ ค่ำตรงกับวันอังคารที่ ๑๕ เมษายน วันไทวันดับเร้า เปนวันพระญวัน พระสุริยะอาทิตย์เสด็จสถิตพิทยวิมาน ในเวลากาลได้ยามเด็ก เวลา ๒๒ นาฬิกา ๕๓ นาที ๒๔ วินาที ยามนั้นจุลศกราชขึ้นแถม ๑ ตัว เปนจุลศกราช ๑๓๗๐ ตัวชวดอนำกัมโพชพิสัย ไทภาษว่าปีเป็กใจ หื้อได้พากันได้กระทำบุญหื้อทาน ทานเจดีย์ทราย ซ่อทุ่ง ไม้ค้ำสรี พากันสระสรองศ์พุทธรูปเจ้า คุรบาสังมะ พัดเจ้าแม่อุ้ย และพ่อแม่วัยนพารมีกับตนไปไว้ ให้อยู่สุขสวัสดิ์แล

ปีนี้ได้เศษ ๒ ไกรักษาปี จัวัรักษาดือน เสือรักษาน้ำ รุดตจักรรักษาอากาศ ปขุนเทวบุตรรักษาดินสมณพราหมณาจารย์เปนใหญ่แก่คน จัวัเปนใหญ่แก่สัตว์ ๔ ตีน นกยางเปนใหญ่แก่สัตว์ ๒ ตีน ไม้พรวัวเปนใหญ่แก่ไม้จิง ไม้บงเปนใหญ่แก่ไม้กลวง หล้าปล้องเปนใหญ่แก่หญ้าทั้งหลาย ไม้ไผ่เปนพระญาติไม้ทั้งมวล ดอกแก้ว (พิกุล) เปนใหญ่แก่ดอกไม้ทั้งหลาย ขวัญเข้าอยู่ไม้ไผ่ ไม้เลื้อยอยู่ไม้มูก จักมีอันตรายแก่สัตว์ ๒ ตีน ๔ ตีน นาคหื้อน้ำ ๘ ตัว บันดาลหื้อฝนตก ๔๐๐ ห่า ชื่อภูมามาริบัติ ตกในมหาสมุทร และเขาสดตบวิภันท์ ๑๕๑ ห่า ตกในป่าหิมพานต์ ๑๓๓ ห่า ตกในมนุษย์โลก ๗๑ ห่า

ปีนี้เทวดาวางเครื่องประดับหนอตุระ ปาปะเคราะห์ปาปลักขณะ อยู่หนพายัพ ทิศะเหล่านี้เปนอัปมงคลบตีไป เมื่อกระทำมงคลแก่เมือง อย่าเบนหน้าไปทิศนั้น บตีปกละงามคลทศนั้น จักเสียสรีระชะ อติตวรพุทธศาสนาแล้ว ๒๕๕๐ พรรษาธิกาปลาย ๑๐ เดือน ปลาย ๒๕ วัน นับแต่วันพระญวันคืนหลังอนาคตศาสนา อันยังจักมาภายหลังอยู่บ่น้อยยังแถม ๒๔๔๙ พรรษาธิกาปลาย ๑ เดือน ๕ วัน บมีเศษ เหตุนับแต่

วันปากปีไปเอามาบวกสมกัน ก็เต็ม ๕๐๐๐ ถ้วนบมีเศษเหตุตามฎีกาวิมตติวินทนี อัมมหาพิลาจคัมมิหรัสเจ้าหากวิสัยชานาแต่งแปลงสืบๆ มากี่ปริญาติมาแล้ว